

VOORBEREIDINGSTIJD

5 minuten

LESTIJD

45 minuten

natuur

DIEREN IN DE KOU

GROEP 5,6

LESDOEL

De leerlingen kunnen benoemen op welke manieren dieren in Nederland de winter doorkomen.

Kerdoel 40: De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving.

Kerdoel 41: De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.

INHOUD

Voorbereiding

Deze les gaat over dieren in de kou. Het leukste is het als de les gegeven wordt op een koude dag zodat de leerlingen zich goed kunnen inleven in het onderwerp. De les is geschikt voor uitvoering op het schoolplein of in de schoolomgeving. Zorg dat je vooraf afstemt met collega's over het gebruik van het schoolplein.

BENODIGDE MATERIALEN

- Geen

Inleiding

Ga met de klas het schoolplein op of kies een andere fijne plek buiten in de schoolomgeving. Wat is het koud he. Vraag de leerlingen hoe zij zich beschermen tegen de kou? Een fijne warme jas, muts en handschoenen zijn manieren om ons als mens warm te houden in de kou. Maar hoe doen de dieren die hier in de buurt wonen dit eigenlijk?

Laat de leerlingen mogelijkheden benoemen en zorg dat je uiteindelijk komt bij de volgende drie manieren:

- Een wintervacht
- Winterslaap/rust (beschutting)
- Trekken/ze gaan op reis (overwinteren in het zuiden)

Aan de slag

Zorg voor drie duidelijke hoeken/plekken waar de groep leerlingen kunnen staan. Elke hoek/plek staat voor een manier om de winter door te komen. Dus 1 hoek **wintervacht**, 1 hoek **winterslaap** en 1 hoek **trekken**.

Leg uit dat je zo een dier uit de omgeving noemt en dat de leerlingen dan moeten bedenken hoe dit dier de winter door komt. Dit kunnen ze laten zien door naar de hoek die bij hun antwoord hoort te lopen.

Neem kort de tijd om je regels en verwachtingen duidelijk te maken zodat iedereen goed weet wat de bedoeling is.

Noem onderstaande dieren op en laat de leerlingen naar de juiste plek gaan. Vraag uit waarom ze bepaalde keuzes gemaakt hebben en geef daarna het goede antwoord eventueel met begeleidende uitleg als dit niet uit de leerlingen gekomen is.

Hert = Wintervacht

In de winter krijgen herten een extra laag vacht tegen de kou, in het voorjaar verliezen ze deze weer.

Egel = Winterslaap

Egels houden een winterslaap. Ze zoeken hiervoor een beschutte plek waar ze warm kunnen blijven. Bladerhopen zijn voor egels fijne overwinterplaatsen.

Gans = Wintervacht

Ganzen zijn beschermd tegen de kou door een donsacht onder hun normale veren. Toch zijn de ganzen die hier in Nederland zijn in de winter ook trekvogels. Ze komen uit het hoge noorden (Scandinavië), maar trotseren de Nederlandse winterkou dus met hun vacht. Leerlingen die in de hoek van trekken staan hebben dus deels gelijk.

Zwaluw = Trekken

Zwaluwen eten insecten. Deze zijn er in de winter een stuk minder. Zwaluwen trekken daarom naar het Zuiden en zijn dus niet aangepast aan de kou in Nederland.

Kikker = Winterslaap

Overwinteren doen kikkers op de bodem in de modder van een plas of vijver. Zo zorgen ze dat ze niet bevriezen doordat de modderlaag voor wat warmte zorgt.

Verzamel de leerlingen weer in een groep bijeen.

Wat als het nu zo koud is dat zelfs je wintervacht niet warm genoeg is? Leg uit dat sommige dieren elkaar dan opzoeken. Ze vormen een kudde en gaan heel dicht tegen elkaar aan staan. Doordat ze zo dicht op elkaar staan verwarmen ze elkaar en geven elkaar beschutting. Voer dit uit met de leerlingen door de groep heel dicht op elkaar te laten staan. Merken ze verschil?

Reflectie

Kom terug op de drie manieren die dieren hebben om de winter door te komen en trek de parallel naar ons mensen. Wij doen het eigenlijk ook allemaal. We trekken een jas aan tegen de kou, maar zoeken ook beschutting binnen in huis in een warm bed en gaan op vakantie (meestal naar een land waar het mooi weer is).

Tip! Wellicht heb je zelf of een van de leerlingen nog een goed idee voor een dier. Als hier de tijd en ruimte nog voor is, is dit een leuke aanvulling. Het is dan natuurlijk wel belangrijk om te weten hoe dit dier overwintert.